

Genadegaven en Bedieningen

Ten dienste van de gemeente

Inhoudsopgave

1. WAAROM SPREKEN OVER GAVEN?	2
1.1. Inleiding	2
1.2. De Bijbel open	2
1.3. Spelregels	3
1.4. Samen zoeken	3
2. DE GAVEN	5
2.1. Wat zijn gaven?	5
2.2. Een lijst met gaven	5
2.3. Natuurlijke en geestelijke gaven	6
3. GEVEN EN ONTVANGEN	7
3.1. Gaven zeggen iets van de Gever	7
3.2. Ontvangers van de gaven	7
3.3. Verlangen naar meer	8
4. VERVULLING MET DE GEEST	9
4.1. De doop in de Geest	9
4.2. De vervulling met de Geest	9
4.3. Meer kracht	9
4.4. Blokkades	10
5. BEDIENINGEN	11
5.1. Gaven en bedieningen	11
5.2. Voorwaarden	12
6. TOETSEN EN VALKUILEN	13
6.1. Toetsen van gaven	13
6.2. Valkuilen	13
7. UITWERKING IN DE GEMEENTE 1 (1 KOR 14)	14
7.1. Praktische handvatten voor de samenkomst	14
7.2. Persoonlijke motieven	14
7.3. Geen definitie van Gaven	14
7.4. Verstaanbaar voor allen	15
7.5. Gaven en ongelovigen	16
8. UITWERKING IN DE GEMEENTE 2 (1 KOR 14)	18
8.1. Zwijgen en spreken	18
8.2. Ordelijk	18
8.3. Beoordelen	19
8.4. De samenkomst in Nieuw-Lekkerland	20

1. WAAROM SPREKEN OVER GAVEN?

1.1. Inleiding

We zouden een uitgebreide historische analyse kunnen maken waarom gaven niet of wel belangrijk zijn. We zouden kunnen kijken naar de praktijk binnen verschillende kerken. We zouden kunnen kijken naar onze eigen, zij het korte, historie van de VBG in Nieuw-Lekkerland. We zouden kunnen kijken naar de traditie, naar wat kerkvaders hebben geschreven. Maar wat is de basis waarop we willen bouwen als het over gaven gaat? Laten we beginnen waar het begon: in de Bijbel.

Dit stuk is vooral bedoeld om een begrijpelijke theologische basis te leggen, zodat de gaven goed gebruikt zullen kunnen worden. Deze basis is een afspiegeling van onze kennis en inzicht op dit moment. We hopen dat we hier meer van krijgen, zodat de gaven en bedieningen meer en meer tot uiting mogen komen. De praktische uitvoering is nog niet zo bekend in de gemeente. Hopelijk draagt dit stuk bij tot een stukje openheid, zodat meer van Gods Geest in de gemeente gezien zal worden.

De aangehaalde Bijbelteksten zijn uit de Nieuwe Bijbel Vertaling (NBV), tenzij anders vermeld.

1.2. De Bijbel open

In de Bijbel is er ruime aandacht voor de gaven van de Geest. Er staan een aantal gedeelten in de Bijbel die de veelkleurige werkingen van de Geest uitleggen. Het is goed om als gemeente door deze materie heen te gaan en onze kennis hierin te verrijken. Hoewel we het op dit moment niet zo gewoon zijn om over gaven te spreken, weten we dat ze nog steeds aanwezig zijn.

Genadegaven (Grieks: charismata) geven een bepaald aspect van God weer, tot nut voor elke gelovige en voor het lichaam van Christus. God heeft het als het ware op onze agenda gezet om de gaven te leren gebruiken. Gaven zijn veel te mooi om te negeren. Petrus weet het heel treffend te zeggen: Laat ieder van u de gave die hij van God gekregen heeft, gebruiken om de anderen daarmee te helpen, zoals het goede beheerders van Gods veelsoortige gaven betaamt (1 Pet. 4:10). Als basis daarvoor doet hij een handreiking in vers 11: 'laat Gods woorden doorklinken in wat je leert' en 'helpt anderen vanuit de kracht die God u geeft'. God geeft ons zijn genade en zijn kracht; Petrus beaamt dat in het laatste gedeelte van vers 11: 'zo doet u alles tot eer van God dankzij Jezus.'

Gaven vormen een stuk liefde in uitvoering. Het is als het ware een praktische uitbreiding van de genade die we gekregen hebben toen we tot geloof kwamen. Gaven bestaan namelijk niet alleen in theorie, maar worden beoefend en ontwikkeld ten dienste van elkaar, in liefde werkende. De genade neemt dan alleen maar toe en wordt zichtbaar.

Gaven zijn geen doel op zich, maar staan altijd in het licht van de gemeente en het dienen van elkaar. Deze dienstbaarheid kan zichtbaar worden in een bediening, waarvoor de gaven meer dan nodig blijken te zijn. We zullen dit toelichten.

Het blijkt in de praktijk dat de gaven vaak tot verdeeldheid leiden. Dit is niet te wijten aan de Geest, maar aan de manier waarop we er mee omgaan. Als het leidt tot onderlinge jaloezie, het jezelf beter of geestelijker achten dan de ander of misschien zelfs tot ruzie leidt, dan bedroeven we de Geest en ook de Gever van de gaven. Dat dit niet de bedoeling is behoeft geen verdere uitleg, maar moet ons des te waakzamer maken op de juiste toepassing van de gaven. Niet alles wat onder de noemer 'Geest' gebracht wordt is ook echt van de Geest.

1.3. Spelregels

Wij als oudsten realiseren ons maar al te goed, dat er vele negatieve ervaringen zijn met de gaven. Ze kunnen worden misbruikt en worden zelfs als bewijs voor een beter geestelijk leven aangevoerd. We zullen laten zien dat de gaven echter niet als **bewijs** mogen worden aangevoerd voor een superieur geestelijk leven, maar dat ze wijzen op een superieure Gever. Ze mogen eens te meer ingezet worden om elkaar op te bouwen. Ze zijn bedoeld om de ander te dienen, niet om er zelf beter van te worden.

Er is in de wereld een neiging tot **exclusivisme**: een geest van stelselmatige uitsluiting van anderen of andersdenkenden. Dit vindt zijn oorsprong in het denken in termen van zwart / wit. Het is inderdaad zo, dat het in de geestelijke wereld van God komt of niet. Maar dit is lang niet voor iedereen te onderscheiden en lang niet iedereen heeft de juiste kennis of ervaring om er perfect mee om te gaan. Laten we elkaar als persoon niet beoordelen als het over gaven gaat, maar laten we in alle openheid bekijken wat de gaven uitwerken. We zullen dit verder uitwerken en een handvat geven om gaven te toetsen.

Het is helemaal niet erg om met elkaar te spreken over je angsten, twijfels, slechte ervaringen en zorgen met betrekking tot de gaven. Je zult merken dat in de Bijbel deze zorgen ook aanwezig zijn. Maar het is onze opdracht om te werken aan een sfeer van **liefde en openheid**, zodat angst kan verdwijnen en kan plaats maken voor verlangen, twijfel wordt verruild voor standvastigheid en slechte ervaringen en beschadigingen daarin kunnen worden hersteld. We hopen dat de liefde ons dringt tot het juiste gebruik van de gaven.

Er is een neiging tot **negativisme**: het woord 'charisma' is soms zelfs een negatieve aanduiding geworden voor vele gemeentes, waar een sterke focus ligt op de gaven. Nu is het helemaal niet erg als de gaven een plek hebben in de gemeente; het is juist noodzakelijk dat de gaven gebruikt mogen worden. Maar als de gaven te weinig leiden tot opbouw van de gemeente, dan schiet het zijn doel voorbij. Maar laten we oppassen om een positief bedoeld woord als 'charisma' een negatieve klank te geven. Laten we Gods genade niet omlaag halen naar ons aardse niveau, maar laten we ons beperkte denken omhoog trekken (hervormen) tot Gods niveau (naar Rom. 12:2).

Respect voor elkaar is een belangrijke waarde. Zo mag degene die meer weet zich ontfermen over degene die nog niet zo veel weet en andersom mag je leren van de ander die al wat verder is gekomen in het leerproces. **Moedig elkaar aan** om te zoeken naar datgene wat boven is, wat in de hemel is, zou Paulus zeggen. Geef elkaar dan ook de ruimte om fouten te maken en houdt elkaar vast.

God is geen **formule**; probeer niet om bepaalde principes aan God op te leggen. Het gaat dan met name om redeneringen als: als ik dit doe, dan zal God dat doen. Of: als ik geen gaven heb, dan zal ik wel niet geestelijk genoeg zijn. Of: Je spreekt niet in tongen, dus je bent niet vervuld van de Geest. Zorg ervoor dat God niet wordt vervangen door een principe of wetmatigheid; daar is Hij te groot en te onvoorspelbaar voor. Gods gedachten zijn veel hoger dan de onze. Net voordat Paulus een rijtje gaven opnoemt, zegt hij immers: 'Wie kent de gedachten van de Heer, wie was ooit zijn raadsman?' (Rom. 11:34). Neem als voorbeeld Job, die ondanks zijn vragen toch weet te zeggen: eerst had ik slechts van Hem gehoord, maar nu heb ik Hem met eigen ogen gezien. Gods soevereiniteit blijft bestaan. Dit ontnemt ons zeker niet van onze verantwoordelijkheid om het leven met Jezus uiterst serieus te nemen. Gods soevereiniteit en onze verantwoordelijkheid gaan hand in hand. We zullen dit verder toelichten.

1.4. Samen zoeken

We stimuleren dat de gaven in de gemeente ontdekt, ontwikkelt en ingezet worden. Laten we in alle openheid met deze genade omgaan en God groot maken door de gaven in te zetten ten

dienste van elkaar. We beseffen dat we lang niet alles weten over dit onderwerp. Derhalve zul je merken dat de toonzetting soms vragend en onderzoekend is. Als er redenen zijn om gedachten toe te voegen, te wijzigen of weg te halen, dan houden we ons daarvoor aanbevolen.

We bidden dat degene die meer van deze dingen weet of heeft ervaren, de ander op weg helpt. En we bidden dat degene die nog onbekend is met deze dingen onder de indruk zal raken van deze genade van God.

We zoeken samen naar de manier waarop we de gaven in de gemeente kunnen laten werken. Gelukkig zijn ze er nu ook al, alleen herkennen we ze misschien nog niet zo goed. We zijn verlangend en verwachtingsvol wat God ons wil laten zien.

2. DE GAVEN

2.1. Wat zijn gaven?

In de Bijbel zijn een aantal gedeelten te vinden, die concreet over gaven spreken. Het woord wat hiervoor gebruikt wordt in het NT is 'charismata', wat je zou kunnen omschrijven als: een portie genade. Het woord 'gave' komt niet als dusdanig voor, maar is bedoeld om de genade concreter te omschrijven. Gaven zijn een andere verschijningsvorm van de genade, die we kennen door het lijden en sterven van Jezus. Genade is onverdiend, zo is het met de gaven ook.

Gaven zijn uitingen of werkingen van de Geest in gelovigen, met als duidelijke voorwaarde, dat het tot opbouw van de gemeente moet zijn. Daarnaast kunnen gaven je ondersteunen in je bediening. In die zin sluit het mooi aan bij de doelen van de gemeente. Eigenlijk is het andersom: God heeft zijn genade gegeven zodat we zijn doelen kunnen volbrengen. Deze genade wordt uitgedeeld door de Heilige Geest, op een bepaald moment en naar zijn wil. Het kan zijn dat je een gave slechts op korte of speciale momenten kan gebruiken, maar het kan ook zijn dat een gave voortdurend beschikbaar is. Zo kan het zijn dat iemand een profetie (als gave) uitspreekt, maar dat maakt die persoon nog geen profeet (als bediening). Als je echter regelmatig een profetie doorgeeft, dan zou je een profeet genoemd kunnen worden.

Een voorwaarde voor het gebruik van de gaven is altijd: tot opbouw van de ander. Gaven moeten worden ingezet om de ander te dienen, te helpen en te leren. Je krijgt de beschikking over een bepaalde gave, wanneer je die nodig hebt. Als er in dit stuk gesproken wordt over het 'hebben van gaven', dan wordt het altijd bedoeld in de zin van: 'God geeft de beschikking om een portie genade uit te delen'. Het zal een ieder duidelijk zijn, dat deze vorm van genade niets zegt van de ontvanger ervan. Het zegt echter alles over de Gever, die zijn gaven graag aan iedere gelovige wil geven. Daarover gaat het in het volgende hoofdstuk. Laten we eerst eens kijken welke gaven er zijn.

2.2. Een lijst met gaven

Er zijn diverse Bijbelgedeelten die spreken over gaven (charismata). In Rom. 12 en 1 Kor. 12 worden diverse gaven opgesomd. We moeten daarbij goed onderscheid maken tussen de gaven (charismata) en de bedieningen (Ef. 4) die mensen in het lichaam van Christus hebben. Er is echter wel een verband aan te geven: iemand met de gave van profetie kan een profeet zijn, iemand die hulp verleent een bijstandsverlener, iemand die de gave van onderwijs heeft een leraar, etc.

1 Kor. 12	Rom. 12
woord van wijsheid	bijstand verlenen
woord van kennis	onderwijzen
groot geloof	troosten
Genezingen	weggeven
krachten om wonderen te doen	leidinggeven
Profetie	barmhartigheid
onderscheid maken in geesten	
klanktaal / tongentaal	
uitleg van klanktaal	

Er bestaat de nodige controverse over de exacte aard van elk van de gaven van de Geest, maar hier volgt een lijst van enige geestelijke gaven en hun primaire definities:

- De gave van wijsheid lijkt te bestaan uit het vermogen om beslissingen te nemen en om anderen op een manier te sturen die in overeenstemming met Gods wil is.

- De gave van kennis is het vermogen om een diep begrip te hebben van een geestelijke kwestie of situatie.
- De gave van geloof is het vermogen om op God te vertrouwen en om anderen aan te moedigen om ongeacht de omstandigheden op God te vertrouwen.
- De gave van het genezen is het miraculeuze vermogen om Gods genezende kracht aan te wenden om iemand die ziek, gewond of mistroostig is te herstellen.
- De gave van het verrichten van wonderen is het vermogen om tekenen en mirakels uit te voeren die authenticiteit aan Gods Woord en het Evangelie verlenen.
- De gave van het profeteren is het vermogen om een boodschap van God te verkondigen. Dit kan zowel over situaties in het heden, als over toekomstige dingen.
- De gave om te onderscheiden wat wel en wat niet van de Geest afkomstig is, is het vermogen om te kunnen vaststellen of een boodschap, mens of gebeurtenis al dan niet werkelijk van God afkomstig is.
- De gave van het in klanktaal spreken is het vermogen om in vreemde talen te spreken die je feitelijk niet eens beheerst, met als doel om met iemand te kunnen communiceren die zo'n vreemde taal spreekt. Naast deze vorm is er ook tongentaal met als functie lofprijzing in persoonlijk gebed.
- De gave van het uitleggen of interpreteren van klanktaal is het vermogen om de klanktaal te vertalen en om deze aan anderen in je eigen taal te kunnen communiceren.
- De gave van beheren en besturen is het vermogen om dingen op een georganiseerde manier en in overeenstemming met Gods principes te laten verlopen.
- De gave van bijstand verlenen is het hebben van een onophoudelijk verlangen om anderen te helpen en om te doen wat er ook maar nodig is om een taak te voltooien.

Deze lijst met gaven is niet volledig. In Rom. 12 of 1 Kor. 12 wordt niet de indruk gewekt dat er niet meer dan deze gaven zijn.

2.3. Natuurlijke en geestelijke gaven

Bedenk hierbij steeds dat het om gaven gaat, die niet door mensen aan te leren zijn. In de tijd van de Bijbel was het namelijk voor veel mensen niet eens mogelijk om uitgebreid onderwijs en scholing over de gaven te krijgen. Velen waren slaaf of moesten zich gedurende het grootste deel van de dag inspannen om hun eten te verdienen. Velen konden niet eens lezen en schrijven. En toch werden zij voorzien van gaven.

Er zijn verschillende gaventests beschikbaar. Zulke tests kunnen best verhelderend zijn om te zien waar je op dit moment staat. Er kleven echter wel wat bezwaren aan. Ze maken geen onderscheid tussen natuurlijke en geestelijke gaven, dat wil zeggen tussen talenten (vermogens, bekwaamheden) en gaven (charismata) van de Geest. Er is een verschil tussen evangelistische, pastorale of diaconale gaven en natuurlijke talenten als schilderwerk, technische vaardigheden of tuinonderhoud. Er is een verschil tussen pastorale gaven en luistervaardigheid en empatisch vermogen. Er is verschil tussen gaven van kennis ten opzichte van theologische vorming en spreektalent.

De gaventests zullen eerder een uitspraak doen over je bediening. Je kan je luistervaardigheid namelijk prima inzetten als pastoraal medewerker, zodat je talent tot een bediening wordt. Op die manier wordt je talent geestelijk werk, waarin je de Heer dient. Daarover zullen we verderop een en ander uitleggen. Het kan dus best zijn dat de gaven aansluiten bij je natuurlijke talenten. Het onderscheid is soms moeilijk, want iemand die van nature dienstbaar is, wordt op het oog alleen nog maar meer dienstbaarder als hij Christus gaat volgen. Maar als de gave van 'bijstand verlenen' ook nog eens aanwezig is, dan zou die persoon best eens alles kunnen verkopen wat hij heeft om de armen voedsel te geven (vergelijk 1 Kor. 13:3). Een natuurlijk mens zou dat ook kunnen doen, maar zou de liefde (Agapè) missen als diepste motivatie.

3. GEVEN EN ONTVANGEN

3.1. Gaven zeggen iets van de Gever

Er zijn verschillende inzichten als het gaat over het ontvangen, bezitten of verliezen van gaven. Het lijkt alsof het accent in dit geval op de persoon ligt. Het mooie is echter, dat de gave niets zegt van de persoon, maar alles van de Gever. God is die gever, die genade uitdeelt aan wie Hij wil. Daarmee hebben we de kern, of beter: 'de bron' helder op het netvlies: genadegaven komen van God, en Hij deelt ze uit door zijn Geest aan de mensen. De gaven zeggen daarom alles van God, en niets over de ontvanger, om het maar eens scherp te stellen.

Het is daarom niet zo van belang of je de gave nu bezit of niet, het gaat erom dat de Geest een cadeau van God is (zie Hand. 10:45). En dat cadeau moet je goed beheren en niet aan de kant schuiven, kapot maken of afwijzen. Er is daarmee ook geen reden om trots te zijn op die gave die je gekregen hebt. Je hebt er namelijk zelf niets aan toe kunnen voegen.

3.2. Ontvangers van de gaven

Er staat een hele mooie belofte in de Bijbel, in Joël 3:1-2 (NBV): Ik zal mijn Geest uitgieten over al wat leeft. Jullie zonen en dochters zullen profeteren, oude mensen zullen dromen dromen, en jongeren zullen visioenen zien; zelfs over slaven en slavinnen zal Ik in die tijd mijn Geest uitgieten. In Hand. 2:17-18 worden deze woorden aangehaald, net nadat de Geest is uitgestort op de pinksterdag.

We kunnen een aantal dingen leren uit deze tekst:

- De Geest is bedoeld voor alle mensen: mannen, vrouwen en jongeren worden met name genoemd. Er is geen onderscheid in sexe, maatschappelijke status of leeftijd.
- De Geest werkt gaven uit in al deze mensen. Profetie en openbaring worden hier specifiek benoemd.

God heeft altijd al in gedachten gehad om ons zijn Geest te geven, zodat we de gaven zouden hebben om de grote daden van God te verkondigen (Hand. 2:11, 10:46). Zijn liefde voor ons toont zich in het geven van zijn genade, ook door deze bijzondere vorm van genade (charismata) heen. De Geest is de krachtbron van alle geestelijke gaven.

Nu zou je kunnen afvragen of we als persoon de gaven bezitten. Maar eigenlijk is dit een vreemde vraag, want het blijven 'genadegaven van de Geest' en niet 'gaven van jezelf'. Je bent als het ware een werktuig in Gods hand. Alle gaven zijn in principe beschikbaar voor elke gelovige en die gaven werken door ons heen. 1 Kor. 12:7 zegt: In iedereen is de Geest zichtbaar aan het werk, ten bate van de gemeente. Het is de Geest die zichtbaar aan het werk is in een ieder van ons.

Kun je voor alle gaven ingezet worden? Als God zijn Geest aan jou gegeven heeft, geeft Hij daarmee ook toegang tot alle gaven. Wij denken dat als Gods Geest in je komt wonen als persoon, dat met de Geest van God niet een deel van God in je komt wonen, maar God geheel en al. En dat Hij daarin met al zijn gaven en vruchten in je kan werken. We mogen de Geest steeds meer ruimte geven, meer van Hem ontdekken en toelaten. Paulus zegt bijvoorbeeld in 1 Kor. 14:5: 'Ik zou willen dat u allen in klanktaal kon spreken, maar ik wil nog liever dat u profeteert'. Als Paulus zo'n wens uitspreekt, wijst dat in ieder geval op de mogelijkheid tot het ontvangen van meerdere gaven. Hij zegt over datzelfde profeteren: 'U kunt ieder op uw beurt profeteren'. Het ligt dus in principe binnen ieders bereik. En of het ook gebeurt, zal van God, de situatie of van jezelf afhangen. Het kan zo zijn dat God iets binnen je bereik brengt, of dat Hij je zelfs een opdracht geeft, maar dat je er niet toe komt door beperkingen in je opvoeding, je karakterstructuur, in je genetische structuur. Weet dan dat God het je wil leren. Hij is er om je bij de hand te nemen en je daar naartoe te leiden.

Dit maakt het voor ons mensen veel meer ontspannen. Je hoeft je niet schuldig te voelen als je niet in tongen spreekt, of als je iemand niet kan genezen. Ga rustig op weg in deze zoektocht en zorg dat je mensen om je heen hebt die je ondersteunen. Paulus stelt de Korintiërs deze vraag: Kan iedereen genezen? Kan iedereen in klanktaal spreken en kan iedereen die uitleggen? (1 Kor. 12:30). Deze vraag kan slechts met 'nee' beantwoord worden. Het is immers een zoektocht naar de plaats die God je geeft in zijn koninkrijk, en in die zoektocht mag je stapsgewijs ontdekken welke gaven voor jou weggelegd zijn.

3.3. Verlangen naar meer

We hebben gezien dat God graag zijn Geest en zijn gaven wil geven. Hij is niet karig met zijn genade. Je zou kunnen zeggen dat God zijn deel voor zijn rekening neemt. En hoe! Het is heerlijk om te zien hoeveel God aan ons wil geven door zijn Geest, die in ons woont.

Hoe kunnen we ontdekken welke gaven God ons heeft gegeven of wil geven? In de eerste plaats moeten we geloven dat God ons nog steeds gaven geeft. Paulus had dat goed in de gaten. Jaag de liefde na en streef naar de gaven van de Geest, zegt hij in 1 Kor. 14:1. 'Richt u op de hoogste gaven' (1 Kor. 12:31), 'Zoek de dingen die boven zijn' (Kol. 3:1), 'Streef ernaar te profeteren' (1 Kor. 14:39) en 'Zoek uw kracht in de Heer' (Ef. 6:10). Dit zijn een aantal aansporingen om ons bezig te houden met het ontdekken van datgene wat in God te vinden is. En het mooie is, dat Paulus ons niet tevergeefs aanspoort. Er is namelijk echt meer te ontdekken dan je nu al hebt ervaren in je leven. Paulus zou ons niet aansporen, als er niets meer te vinden zou zijn. Je zou dit ons deel van de inspanning kunnen noemen.

Je kan de Geest en de gaven ontvangen door 'handoplegging'. Het opleggen van handen is in de Bijbel een onderdeel van de grondbeginselen, zoals we in Heb. 6:2 lezen. In het boek Handelingen lezen we dat bij de blinde Saulus de handen worden opgelegd. Hij was verblind op de weg naar Damascus. Dan komt Ananias, en hij legt Saulus de handen op en zegt: 'Saul, broeder, de Here heeft mij gezonden, Jezus, die u verschenen is op de weg hierheen, om ervoor te zorgen dat u weer kunt zien en vervuld wordt van de Heilige Geest' (Hand. 9:17). De handoplegging dient om Saulus weer gezond te maken en om hem te vervullen met de Heilige Geest. Die handoplegging tot vervulling met de Heilige Geest wordt in Handelingen nog een paar keer genoemd (8:17 en 19:6). In Hand. 9:16 dient de handoplegging ook om geestelijke gaven vrij te maken, net zoals in 1 Tim. 4:14 en 2 Tim. 1:6.

Je kan vrijmoedig bidden tot God om die gave te ontvangen, waarvan God vindt dat je die nodig hebt. Je mag in alle oprechtheid vragen of Hij je wil bekrachtigen met gaven, omdat die voor je bediening nodig zijn. Lees in dit verband Luc. 11, waar op een bijzonder vrijmoedige manier bij God 'aangedrongen' wordt om meer van zijn Geest te geven. Je mag God vragen of Hij je wil vrijmaken van blokkades in je leven, zodat je weer aangesloten mag worden op de krachtbron van de Heilige Geest. Zoek mensen in je omgeving aan wie je kunt vragen om samen met je te zoeken naar je gaven. Ter illustratie: stel dat je in een bepaalde situatie vermoed dat de Geest je bepaalde dingen duidelijk maakt. Wees er alert op wat je dan duidelijk gemaakt wordt. Vraag aan mensen die dicht bij je staan om je op dat moment in alle eerlijkheid te toetsen, zodat het voor jezelf duidelijk wordt of je op dat moment de genadegave hebt gekregen of niet.

Als je ontdekt hebt welke gave je mag gebruiken, dan nog kan er een dilemma blijven. Je zou zo graag vanuit Gods autoriteit je gaven willen gebruiken, maar je twijfelt of je het wel goed doet. Misschien zijn er zelfs mensen die aan je twijfelen. En het zou zelfs kunnen zijn dat het lijkt alsof de gemeente er niet door gediend wordt. We beseffen dat het dan lastig is om vast te houden wat je van God gekregen hebt. Ga in dit geval naar je kringleider of naar een van de oudsten toe om het bespreekbaar en open te maken. Die deur staat altijd voor je open.

4. VERVULLING MET DE GEEST

4.1. De doop in de Geest

De Heilige Geest is zowel een persoon als een kracht. Je hebt de Heilige Geest ontvangen toen je tot geloof kwam; je hebt het onderpand of bewijsstuk in je (Ef. 1:13-14). Verder wordt er in 1 Kor. 12:13 gesproken over de 'doop in één Geest'. In deze doop worden alle gelovigen ingesloten, waardoor het een algemeen karakter heeft. Het algemene effect van die doop staat namelijk in hetzelfde vers: de éénwording van alle delen tot in één lichaam. Daarmee wordt duidelijk dat dit gaat over de wedergeboorte en het toegevoegd worden aan het lichaam. Dat deze doop essentieel is voor het goed kunnen gebruiken van de gaven is duidelijk: als je namelijk geen onderdeel van het lichaam bent, zul je dat lichaam ook niet op kunnen bouwen. Daarmee is deze doop een sleutelvers in 1 Kor. 12.

Soms wordt in het kerkelijk taalgebruik de doop in de Geest gebruikt als startpunt voor een geestelijke ervaring of kracht. Dat wordt echter in de Bijbel niet met de doop in de Geest aangeduid. Er wordt in de Bijbel immers niet opgeroepen om gedoopt te worden in de Geest, maar veelvuldig om vervuld te worden met de Geest. Welk woord je ook gebruikt, het is belangrijk om te kijken hoe we vol van de Geest worden, zodat de werking van de Geest tot bloei mag komen. Wat doet het met je en waarvoor wil God het gebruiken?

4.2. De vervulling met de Geest

We zien een verschil tussen inwoning van de Geest en de vervulling met de Geest. Iedere gelovige heeft de Geest als bewijs van zijn of haar redding, maar niet iedere gelovige is vervuld met de Geest. De vervulling en de opdracht om vervuld te zijn kom je veelvuldig tegen. De Geest is van oudsher een kracht die op of over je komt. In het OT is het dan vooral tijdelijk, om een specifieke taak uit te oefenen. In het NT lees je dit ook nog regelmatig in de evangeliën, maar pas vanaf de pinksterdag lees je dat de Geest in de mensen woont (zie bijv Hand. 1:8, Luc. 24:49). Het effect daarvan is dat je gaat aanbidden (Hand. 2:11, 10:46 spreken over Gods grote daden), zingen (Ef. 5:19), profeteren (Luc. 1:41,67; Hand. 13:9-11) of getuigen (Hand. 4:8,31).

Je kan meer of minder van die kracht hebben. Je kunt vol zijn, maar de Geest ook uitgeblust hebben (1 Thes. 5:19). Er kunnen daarvoor diverse redenen aangevoerd worden. Die worden hieronder beschreven. Gelukkig geeft God ons de mogelijkheid om steeds weer te bidden om meer (vervulling) van zijn Geest. Zelfs in onze huidige menselijke staat wil God ons maar al te graag van zijn Geest geven aan wie Hem erom vragen (Luc. 11:13). Paulus kende dat (Hand. 9:17; 13:9) en Petrus ook (2:4; 4:8,31). Je bent een tempel van de Heilige Geest, dus wat is er mooier dat je God mag vragen om die tempel te vullen met zijn Geest. Het is in het OT al Gods verlangen om zijn aanwezigheid in de tempel te laten zien; des te meer wil Hij dat tonen in alle tempels die niet door mensenhanden gemaakt zijn: jij en ik!

4.3. Meer kracht

Waarom is er soms zo weinig kracht in ons leven? Waarom verliezen we zo vaak de strijd die we zouden moeten strijden?

- Het ontbreekt ons vaak aan kennis van het woord. Toen Jezus verzocht werd in de woestijn, was dit het enige wat Hij zei: 'Er staat geschreven'. Ef. 6:17 geeft aan, dat het zwaard gehanteerd moet worden, en het zwaard bestaat uit Gods woorden. We moeten Gods woord meer en meer lezen en eigen maken, anders zullen we het zwaard niet kunnen gebruiken.
- Het ontbreekt ons vaak aan de wil of het vermogen om blokkades op te ruimen. Het is goed om daarbij te realiseren dat we de Geest nodig hebben om de weg vrij te maken. En als die

blokkades weg zijn, zul je merken dat de Geest meer kan doen. Het is als het ware een wisselwerking. Welke blokkades er zijn willen we verder toelichten.

4.4. Blokkades

We willen een aantal punten noemen die een drempel kunnen opwerpen tussen God en jezelf. Denk bijvoorbeeld aan de Korintiërs, die door Paulus aangesproken wordt op hun zondige levenswijze. Toch ontbrak het hen aan geen enkele gave (1 Kor. 1:7). Hoewel deze drempels de gaven niet noodzakelijkerwijs in de weg hoeven te staan, is het raadzaam om te bezien of ze toch opgeruimd kunnen worden. Denk aan:

- Geen overgave. Bewust dingen niet aan God willen overgeven. Remedie: je leven helemaal aan Christus geven en specifieke dingen benoemen en bij het kruis brengen.
- Onbeleden zonden. Deze staan tussen God en jou in. De Geest zal je overtuigen van deze zonde. Remedie: radicale belijdenis van zonden.
- Zondige bindingen. Zonden waar je maar niet los van komen kan. Je bent dan in de macht van de zonde. Denk bijvoorbeeld aan een verslaving (Rom. 6:12-14, 7:18-25, 8:13). Er is dan een stuk bevrijding nodig. Remedie: verbreken door Gods Geest.
- Verkeerde contacten. Verkeerde omgang bederft goede zeden (1 Kor. 15:33), zegt Paulus. Vriendschap met de wereld helpt niet om een heilig leven te leiden. Je mag wel met zondaars omgaan, maar laat je niet meetrekken naar het niveau van de tollenaars, maar trek hen op naar het niveau van het koninkrijk van God. Remedie: radicaal breken met verkeerde contacten.
- Vleselijke leefwijze. Je instelling wordt dan bepaald door eigen gedachten, woorden en daden en niet door die van God, zoals in een geestelijk mens. Bijvoorbeeld Gal. 5:16-22 en Rom. 8:5-10 schetsen de tegenstelling tussen het natuurlijke en geestelijke leven. Als je je begeeft in de wereld om daar naar te leven, sta dan niet verbaasd als er geen kracht is in je bediening. Remedie: stoppen met vleselijke gewoontes.
- Wrok en bitterheid. Kwaad, wat anderen je hebben aangedaan zet zich vast in je hart. Remedie: leren vergeving te schenken.
- Vloeken, als tegenovergestelde van zegenen. Vloeken bestaan uit het kwade uitspreken, maar ook door het afwijzen van Gods zegen (Mat. 11:21). Gewone lasterpraat kan al veel teweeg brengen (Spr. 11:9, 12:18, 15:4), al lijken woorden soms zo onschuldig. Jak. 3:8-10 spreekt van zegenen en vervloeken van mensen met onze tong, maar je hebt wel het vermogen om een keuze te maken. Gal 1:8 spreekt een vloek uit over mensen die een verkeerd evangelie brengen; het woord van God is heilig en mag niet aangetast worden. Remedie: bidden om bevrijding van deze vloek, dat de woorden geen beslag zullen leggen op je leven.
- Demonische bindingen. Ef. 4:26-27 en 2 Kor. 2:10-11 geven aan dat de duivel een voet tussen de deur kan krijgen, als we niet goed oppassen. De duivel krijgt alleen dan toegang tot ons leven als we het poortje van de zonde open zetten. Jak. 4:7 geeft aan dat we ons moeten verzetten tegen de duivel, zodat hij van ons zal wegvlugten. Hoewel we weten dat de duivel als een brullende leeuw rondzwerft, op zoek naar een prooi (1 Pet. 5:8), weten we ook dat we een wapenrusting hebben tegen de duistere machten (Ef. 6:13). Remedie: vechten tegen het kwaad.

We willen deze opsomming afsluiten met de woorden uit Gal. 3:2-5: Ik wil maar één ding van u weten: hebt u de Geest ontvangen door de wet na te leven of door te luisteren en te geloven? Bent u werkelijk zo dwaas weer op uw eigen kracht te vertrouwen, en niet langer op de Geest? Is alles wat u hebt meegemaakt dan voor niets geweest? Dat kan toch niet! Geeft God u de Geest en goddelijke krachten omdat u de wet naleeft? Of geeft hij ze omdat u naar Hem luistert en op Hem vertrouwt? Geef jezelf over in de handen van God en laat je vullen met zijn Geest en zijn kracht. Wijd je leven toe aan Hem, zodat je een bruikbaar instrument in zijn hand mag zijn.

5. BEDIENINGEN

5.1. Gaven en bedieningen

In het woord 'bedienen' ligt het woord 'dienen' opgesloten. Er staat in het Grieks 'diakonia', waar ook ons begrip diaken vandaan komt. Het zal een ieder duidelijk zijn dat het altijd gaat om het dienen van de ander. Er is geen bediening of die is op de ander gericht. Zo is bidden geen bediening (dat is namelijk gericht op God), maar het leiden van een gebedsteam wel. Als je in tongen spreekt, is dat een gave die je kan gebruiken om God groot te maken. Als je die gave gebruikt in de gemeente tot opbouw, dan kun je spreken van een bediening. Zo is getuigen geen bediening, maar 'slechts' gehoorzaamheid aan Jezus' opdracht. Maar als je een team gaat vormen wat tijd en geld vraagt en waar je je levenswerk van maakt, dan wordt het een bediening.

Er wordt in de Bijbel meerdere malen gesproken over een dienende taak, zoals van Judas (Han 1:17, 25) of Paulus (Rom. 11:13, 2 Kor. 6:4). Met het oog op alle gelovigen wordt gezegd: 'Er zijn verschillende dienende taken (bedieningen), maar er is één Heer' (1 Kor. 12:5). Een bediening zou je als volgt kunnen omschrijven: een permanente uitvoering geven aan je roeping, veelal met gebruikmaking van je gaven, vrucht van de Geest, natuurlijke talenten en vaardigheden.

Het tweede gedeelte van 1 Kor. 12 gaat vooral over het lichaam en de werkzaamheden die verricht worden in en aan dat lichaam. Iedereen heeft zijn eigen plek in de gemeente; elk deel van het lichaam is nodig (1 Kor. 12:18). Als ieder dezelfde plek zou hebben in de gemeente, dan zou dat dringen worden op de plaatsen waarin iedereen zou willen functioneren. Tevens zouden er gaten vallen op de plaatsen waar ook mensen nodig zijn. Laten we niet neerkijken op elkaar, als we menen dat we met onze gaven een 'betere' gave hebben dan de ander. Laten we elkaar niet minder achter vanwege de, in onze ogen, minder belangrijke bediening die we hebben gekregen. Als we samen slechts één lichaamsdeel zouden vormen, dan zou het lichaam immers geen lichaam meer zijn (1 Kor. 12:19).

Uit 1 Kor. 12 en Ef. 4 kun je een lijst van bedieningen halen zoals hieronder. Ook deze lijst is niet compleet (net als de lijst met gaven), maar is bedoeld als illustratie dat al deze bedieningen een plek in het lichaam mogen hebben. Als bediening kun je gerust de oudsten, diakenen, kringleiders toevoegen. Voor een hele uitgebreide lijst: zie bijlage 1.

1 Kor. 12	Ef. 4
Apostelen	apostelen
Profeten	profeten
Leraren	evangelieverkondigers
verrichters van wonderen	herders
bijstandverleners	leraren
Leiders	
sprekers in klanktaal	

De gaven hebben een verbinding met je bediening: je kan de gaven inzetten voor je bediening. Ze vormen een stuk gereedschap om je bediening beter uit te voeren. Een voorbeeld om dit te illustreren. Voor de bediening van genezing zijn bij voorkeur nodig:

- De gave van genezing
- De gave van geloof om iemand de handen op te leggen
- De gave van een woord van kennis om te weten wat de zieke mankeert
- De gave van onderscheiding om te weten of er demonen in het spel zijn
- Tongentaal, als ondersteuning (de ervaring leert dat dit een toegevoegde waarde heeft)

Blijf hierin beseffen dat de gave een portie genade is, die God wil geven wanneer dat nodig is. Het grote verschil met de gaven is duidelijk dit: iedere gelovige heeft de mogelijkheid om elke gave te krijgen, op het moment dat de Geest dat wil. Maar niemand heeft de mogelijkheid om elke bediening in het lichaam te hebben. God heeft namelijk een voorkeur voor verscheidenheid in het lichaam: iedereen heeft een belangrijke en onmisbare plek in dat lichaam.

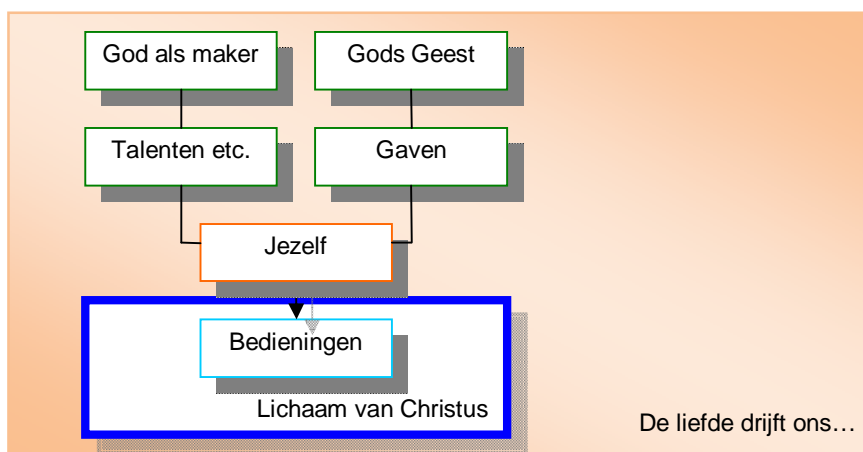
5.2. Voorwaarden

Een bediening is een concrete taak, die aan de volgende voorwaarden voldoet:

- In de meeste gevallen is je taak onderscheiden van je normale baan.
- Een bediening is iets anders dan een last. Je kunt een sterk verlangen hebben tot dienstbetoon, maar zolang je het niet praktisch maakt, blijft het bij een verlangen alleen.
- Een bediening moet gebaseerd zijn op een directe roeping van God. Daarvoor is het van belang dat je de stem van de Heer in je leven leert verstaan. Deze roeping kan wel eens geheel anders zijn dan je huidige taak; denk maar aan de bijzondere roeping die Paulus kreeg in Damascus: precies het tegenovergestelde gaan doen we hij daarvoor gedaan had!
- Verwar een roeping niet met een taak waartoe jij door medegelovigen wordt uitgenodigd. Deze taak kan best goed zijn, maar hoeft niet de wil van de Heer te zijn voor je leven. Kijk eens naar de diakenen uit Hand. 6. Zowel Filippus als Stefenus deden het werk van een evangelist, predikten en verrichtten wonderen. Dit had weinig met hun taak als diaken te maken.

Dit moet je niet krampachtig gaan invullen; je mag op dit moment aan de slag zijn in het koninkrijk van God. Als je wilt weten wat je bediening is, dat wat de wil van God is voor je leven, dan moet je je roeping ontdekken. De praktijk wijst uit, dat het lang niet altijd duidelijk is voor iedereen. Wat waarschijnlijk wel duidelijk is, is waar je hart naar uitgaat. Je zult verder vast al een goed idee hebben wat je talenten zijn. Misschien heb je ook al gemerkt wat je gaven zijn. Er is een goede mogelijkheid dat je roeping in het verlengde van die dingen ligt. Het gaat ten diepste om je overgave aan Jezus: stel alles wat je hebt ten dienste van Hem, en Hij zal het willen gebruiken in zijn koninkrijk. Jezus zal er iets groots van maken!

We willen stimuleren dat er meer kennis van het woord van God komt. Dit maakt mensen krachtiger, weerbaarder in verleiding en doet ons de stem van God beter verstaan. Het maakt mensen ook bekwaam en toegerust voor hun bediening. In een Geestvervulde gemeente vervult een optimaal aantal leden de bediening waartoe elk lid geroepen is. Zoek net zolang naar je gaven en talenten totdat je ze hebt ontdekt, en ga dan je bediening invullen met je gaven, je persoonlijkheid, je hartsgesteldheid en je natuurlijke talenten. Maar bovenal: dient elkaar door de liefde! De liefde moet je grootste motivatie zijn; dat is de weg die nog voortreffelijker is (1 Kor. 12:31). In onderstaand schema is het nog eens samengevat.

6. TOETSEN EN VALKUILEN

6.1. Toetsen van gaven

Het is van groot belang om te weten of bepaalde uitingen van de Geest zijn, of niet. Er is veel imitatie, veel nep, omdat de duivel niets liever doet dan God na-apen en ons daarmee wil misleiden. Moet alles wat zich op het geestelijke vlak bevindt geslikt worden? Nee, we dienen te onderscheiden wat van de Geest is en wat niet. We moeten een test uitvoeren of het van de Geest is of niet.

Dit zijn mogelijke testen:

- Luister en zie wat er gezegd en gedaan wordt. Om wie gaat het eigenlijk; wie krijgt de eer? Zijn de woorden die gesproken worden ingebed in liefde en leiden ze tot verheerlijking van Christus, of dienen ze tot zelfverheerlijking?
- Wat doet het met de mensen? Leidt het ze dichter naar God toe, of raken ze verder bij God vandaan? Bouwt het mensen op, of breekt het mensen af?
- Wat voor leven leidt de persoon die de gaven uitvoert? Is dit een leven wat zowel de gaven als de vrucht laat zien? Dient dit leven Gods belang of het eigen belang?
- Als er beproeving komt, blijven de gaven dan bestaan?

Houd goed in de gaten, dat niet alles uit de Geest is. Maar pas ook op, dat je het kind niet met het badwater wegspoelt. Of met andere woorden: Door de gaven te laten werken, kan het zo zijn dat er onvolkomenheden zijn. Het is niet erg als in de beoefening van de gaven fouten gemaakt worden. Als we elkaar maar in liefde weten te corrigeren.

6.2. Valkuilen

Sommige gaven zijn heel gewoon, omdat we ze al kennen. Andere zijn nogal spectaculair en ongebruikelijk, zodat we er haast bang van zouden worden. De ene bediening is al lang geaccepteerd, de ander is nogal ongebruikelijk. Laten we goed in de gaten krijgen welke valkuilen er zijn:

- *'Gaven zijn eng, dus laten we er maar niet aan beginnen'*. Dat kan soms best zo zijn; als je door Gods kracht gevuld wordt dan moeten we onze controle aan God overgeven. Het kan best spannend zijn om genezingen mee te maken; als je een been ziet aangroeien bijvoorbeeld. Dat kan eigenlijk helemaal niet! Remedie: laat je niet misleiden door wat je zelf eng vind of niet bekend is; wees zo dapper om je eigen denken langs Gods maatstaf te leggen. Toets of de dingen van God zijn en of Jezus de eer krijgt.
- Wel bidden om vervulling met de Geest, maar niet de consequenties aan God overlaten. Remedie: overgave; sta God toe dat Hij doet wat goed is.
- Dingen kunnen uit de hand lopen en leiden tot wanorde. Remedie: goede afspraken maken over praktische invulling (1 Kor. 14).
- Onwetendheid of datgene wat gebeurt van de Geest is of niet. Remedie: stel betrouwbare mensen aan om te toetsen wat er gebeurt. Dit is geen persoonlijke beoordeling, maar een normale manier van toezicht houden op wat in de samenkomst gebeurt.
- Beoordelen van elkaar op de gaven. Remedie: besef steeds weer dat de gaven niets zeggen van de persoon, maar alles van de gever. Ze moeten gebruikt worden ten dienste van elkaar, en niet van de persoon zelf.
- Claimen van gaven. Remedie: besef dat de gaven een portie genade zijn. Genade is nooit te claimen.
- *'Gaven zijn voor speciale mensen'*. Remedie: de Bijbel zegt, dat gaven voor alle mensen zijn: mannen, vrouwen en jongeren.
- *'Wij zijn een gemeente waar gaven niet voorkomen; dat is voor pinkstergemeenten'*. Remedie: de Bijbel zegt, dat de gaven aanwezig zullen zijn totdat Christus terugkomt (1 Kor. 1:7). Sluit de gaven niet uit, maar ga er juist naar op zoek.

7. UITWERKING IN DE GEMEENTE 1 (1 KOR 14)

7.1. Praktische handvatten voor de samenkomst

Het klinkt misschien wat vreemd, dat dit hoofdstuk met deze titel begint. 1 Kor 14 lijkt namelijk op het eerste gezicht een verlengstuk van datgene wat daarvoor gezegd is, en dan vooral een verdere verdieping van de gaven. Dit is echter niet het voornaamste doel van dit stuk. In 1 Kor 14 vind je een verdere verklaring van de gaven, in het bijzonder die van tongentaal en profetie. De vraag 'wat' de gaven zijn wordt hierin niet verder uitgewerkt. We zullen dit laten zien.

Het is ook geen hoofdstuk wat aangeeft 'waarom' er gaven zijn. Die vraag is eigenlijk in 1 Kor 12 al voldoende beantwoord. In het kort komt het hierop neer: Genadegaven zijn een uitzonderlijk stukje genade van God, ter ondersteuning van je bediening en tot opbouw van de gemeente. Vooral dit laatste aspect is in 1 Kor 14 van het grootste belang. De vraag is dan ook: hoe worden de gaven en bedieningen in de gemeente het beste gebruikt, zodat ze het maximale effect hebben in het opbouwen van de gemeente? Ter illustratie hiervan worden de gaven van tongentaal en profetie gebruikt, omdat die in Korinte tot discussie leidden.

In 1 Kor 14 kun je tevens een model vinden voor de manier waarop je als gemeente samenkomt. We zullen zien dat het standaard model, waarin 1 persoon spreekt en de rest zwijgt, misschien wel eens een beperking kan zijn voor de werking van Gods Geest. De andere vorm, waarbij iedereen iets te zeggen heeft, vraagt natuurlijk om een stukje structuur en een zekere mate van orde. Zowel de ene als de andere vorm houdt een bepaald risico in; dat zal verder uitgelegd worden. Mogelijke consequenties worden tevens uitgewerkt.

Een centraal thema is de orde in de samenkomst. Dat dit niet te maken heeft met een liturgie, of 'orde van dienst' die wij gewend zijn, lijkt wat vreemd voor ons. In de context van 1 Kor 12-14 zal toegelicht worden dat Gods vrede en de werking van de Geest best eens anders kan zijn dan wij kennen.

7.2. Persoonlijke motieven

Dit hoofdstuk borduurt verder op het risico van de zelfverwezenlijking, waar de Korintiërs nogal eens last van hadden. 1 Kor 14 roept vooral op om niet te werken aan je eigen image, maar vooral aan het image van God. Dit sluit een beetje aan bij het begrip orde. Is dit je eigen voorstelling van orde en eerbied voor God, of heeft God een eigen beeld hierbij?

Het gaat nog steeds over de opbouw van elkaar. Je persoonlijke drijfveer moet dus ook nu weer zijn: hoe ga ik de ander dienen, praktisch in de samenkomst? Hiervoor grijpen we dus weer terug op de spelregels uit het eerste hoofdstuk: respect en liefde voor de mening van de ander. Dat wil niet zeggen dat je het er mee eens moet zijn, zeker niet als het tegen de Bijbel ingaat. Als de ander met volledige overtuiging een andere mening brengt, word je beproefd in de liefde voor de ander.

Het eerste vers blijft van groot belang: Jaag de liefde na en streef naar de gaven van de Geest, vooral naar die van de profetie. De liefde is daarmee niet een vervanging van de gaven, maar de motivatie van waaruit je de gaven mag najagen. Of eigenlijk iets sterker: van waaruit je de gaven moet najagen. Het is meer dan een goede suggestie, het is een opdracht.

7.3. Geen definitie van Gaven

We willen eerst toelichten dat in 1 Kor 14 geen strakke definities van gaven worden gegeven. Er wordt vooral gekeken naar het effect ervan. Kijk bijvoorbeeld eens naar de verzen 2-4:

Vers 2: Iemand die in klanktaal spreekt, spreekt niet tot mensen maar alleen tot God. Niemand kan hem verstaan, want door toedoen van de Geest spreekt hij onbegrijpelijke taal.

Dit is geen definitie van tongentaal, maar omschrijft het effect daarvan als de taal niet begrepen wordt. Als iemand in een taal spreekt, die niet verstaan wordt, bouwt hij niemand op. Paulus is absoluut niet negatief over tongentaal, maar omdat het in het openbaar tot minder nut is dan profetie (verstaanbare taal), moet je het uitleggen. Dan voldoet het weer aan de voorwaarden van opbouw. Tongentaal is verder vaak een manier om God te verheerlijken; zie Hand. 2:11.

Vers 3: Maar iemand die profeteert spreekt tot mensen, en wat hij zegt is opbouwend, troostend en bemoedigend. Profetie is een boodschap doorgeven van God, vanuit Gods tegenwoordigheid. Het criterium voor een goed gebruik van profetie is dat het tot vermaning en vertroosting is. Profetie staat niet tegenover het woord van God en is niet bedoeld als aanvulling daarop. Profetie is ook het verkondigen van Gods wil en het onthullen van zaken die voor natuurlijke zintuigen niet waarneembaar zijn. We hoeven niets toe te voegen aan de Bijbel, maar we willen wel graag inzicht krijgen in wat er leeft in het hart van God. Neem bijvoorbeeld Jesaja, die woorden sprak namens God met als centrale thema: 'Keer terug tot God'.

Vers 4: Iemand die in klanktaal spreekt is daar alleen zelf bij gebaat; iemand die profeteert doet dat ten bate van de gemeente. Dit klopt met name als er geen uitleg van de klanktaal is, want zonder vertaling snapt niemand er iets van. Als je geen toonhoogte kan onderscheiden, is het geen muziek meer. Dit is net als met klanktaal, wat klinkt als een soort gebrabbel. Het woord barbaar komt uit het Grieks voor 'vreemdeling', met een vreemde taal, onverstaanbaar. Het woord brabbelen komt ook hier vandaan. Niemand verstaat dit en het heeft dus ook geen nut. Dit kan best een taal zijn van engelen, maar ook een voor ons vreemde taal. Paulus verbiedt niet het spreken in klanktaal, maar wel als dit niet gepaard gaat met uitleg. Klanktaal wordt vaak niet door de persoon zelf begrepen; het verstand blijft onvruchtbaar, zo staat er. Des te meer noodzaak voor uitleg, ook voor de persoon zelf is dit van belang.

Er is een risico op exclusivisme over tongentaal. Er wordt nog wel eens laatdunkend over het niet spreken in tongen gedaan. Dit is echter net zo weinig opbouwend als het streven naar zelfverwezenlijking van de Korintiërs. Het spreken in tongen is geen bewijs van een verheven christelijk leven; de vrucht van de Geest is dat juist wel. Als je het spreken in tongen zo belangrijk vindt, dat er alles voor moet wijken, dan is het risico groot dat je net als de Korintiërs alleen bezig bent met je eigen status. Paulus geeft aan, dat je dan maar beter niet in tongen kunt spreken; spreek liever 5 woorden waar de ander iets aan heeft, dan 10.000 waar je alleen zelf iets aan hebt. 1 Kor 12:30 geeft aan, dat niet iedereen in tongen spreekt (de retorische vraag die hier gesteld wordt, kan alleen met 'nee' beantwoord worden).

Het centrale thema blijft daarmee overeind: zorg dat het tot opbouw van de gemeente gebeurt. Laat daarin vooral de liefde blijken voor elkaar.

7.4. Verstaanbaar voor allen

Het belangrijkste punt dat Paulus wil maken is dat alles wat gezegd wordt, verstaanbaar moet zijn. Dit houdt in, dat het in een taal gesproken moet worden die door de toehoorders verstaan wordt. Daarom spreken we in onze gemeente Nederlands en geen Russisch, om het maar eens praktisch te maken.

Paulus illustreert zijn punt met twee voorbeelden uit de muziekwereld.

- Als er gespeeld wordt op de fluit (aulos) of citer (kithara), twee populaire muziekinstrumenten uit die tijd, en er geen verschil is tussen de tonen, dan is het onmogelijk een melodie te herkennen.
- Met de trompet werden in het leger signalen geblazen die bijvoorbeeld betekenden dat men zich klaar moest maken voor de strijd of dat de soldaten zich moesten terugtrekken.

Wanneer de trompet een onduidelijk signaal geeft, begrijpt niemand wat er bedoeld wordt en zal niemand reageren.

Spreken in tongen is als muziek zonder melodie: niemand snapt er iets van; het is spreken in het luchtledige (eis aëra). Met nog een ander voorbeeld illustreert Paulus zijn punt.

- Er zijn 'ik weet niet hoeveel' talen (foonoon) in de wereld en 'er is geen volk zonder taal' (ouden afoonon). Wanneer men met iemand spreekt in een taal die één van beiden niet kent (lett. dunamis, kracht van een taal niet ken), blijven de gesprekspartners vreemdelingen (barbaroi) voor elkaar. Tongentaal geeft dan geen connectie, maar juist afstand tussen de spreker en toehoorder.

Het gaat in de gemeente om de liefde voor elkaar. Alles wat er gebeurt, moet tot opbouw van de naaste en van de gemeente zijn. Tongentaal, zo luidt de impliciete conclusie van het voorgaande, is onverstaanbaar en niemand heeft er wat aan. Als de Korintiërs dus graag ijveren voor het bezit van geestelijke gaven, dan moeten ze vooral streven naar gaven die tot opbouw van de gemeente zijn.

Tongentaal wordt door Paulus echter niet afgeschreven als gave van de Geest, omdat het voor niemand verstaanbaar is. Degene die in tongen spreekt, zo is zijn praktische oplossing, moet de Geest bidden om de gave van datgene wat hij in klanktaal gesproken heeft te vertalen, zodat het alsnog tot opbouw van de gemeente is. Dit is een sterk punt wat Paulus hier noemt. Het kan namelijk best zo zijn dat we iets niet begrijpen en het daarom maar gelijk afwijzen. Paulus geeft echter aan, dat we juist dan moeten streven naar een uitleg van de klanktaal, zodat het alsnog tot zijn doel kan komen.

Paulus karakteriseert het bidden in klanktaal als een activiteit waarbij zijn verstand (ho nous mou) is uitgeschakeld en waarbij alleen zijn geest (to pneuma mou) actief is. Bij deze omschrijving kan gedacht worden aan een situatie van extase of trance waarin de persoon zich bevindt. Dit is in de Bijbel geen vreemd gebeuren; Paulus, Petrus en Johannes kenden dit in hun eigen leven. De Geest neemt dan als het ware het roer over en het 'verstand' begrijpt zelf niet wat er gezegd wordt. 'Hoe zit het dan?' De strekking van het betoog van Paulus is dat de geestesgaven tot opbouw van de gemeente moeten zijn. Daarom zegt hij niet alleen met zijn geest, maar ook met zijn verstand te zullen bidden en zingen. Bidden en zingen dat met het verstand gebeurt, wordt door jezelf en daarmee ook door alle aanwezigen verstaan en dient wel tot opbouw van de gemeente.

7.5. Gaven en ongelovigen

De verzen 16 tot 25 kun je wellicht het beste zo uitleggen. Er komt een ongelovige binnen. Letterlijk staat er 'idiot', wat betekent: onwetend en ongelovig. Deze hoort allerlei vreemde talen, niet wetende welke, en gaat nog net zo onwetend naar huis. Hij zou zelfs kunnen denken dat de mensen niet sporen (letterlijk: gek zijn), omdat ze zich uitermate vreemd gedragen. Het teken, zoals dat genoemd wordt, is dan ook een slecht teken. Dit voelt hetzelfde aan als je op vakantie bent in het buitenland en niets begrijpt van wat er gezegd wordt.

Je zou een manier van samenkomen kunnen bedenken waar geen ongelovigen aanwezig zijn. Dan kan er best een manier van samenkomen zijn, waarop het bovenstaande niet zo zeer een probleem is. Deze situatie wordt evenwel niet beschreven.

In tegenstelling tot de massale tongentaal wordt het massaal profeteren genoemd. *Maar als allen profeteren*, is dat in een verstaanbare taal. Dan verstaat de ongelovige wat er gezegd wordt. Als allen profeteren, wat zou dat betekenen? Het wordt niet vermeld. Als je kijkt naar het effect, dan zie je dat het **gezamenlijke** profeteren van belang is. Dan ervaart de vreemdeling dat God in hun midden is, vanwege de enorme kracht van de aanwezigheid van God en de werking van de Geest. Zelfs zonder dat er gesproken wordt over de zonde van deze persoon

(want niemand kent deze persoon immers), zal er erkenning zijn dat God in ons midden is. Het zal duidelijk zijn dat dit een krachtige doorwerking is van de Geest van God tot opbouw en groei van de gemeente.

8. UITWERKING IN DE GEMEENTE 2 (1 KOR 14)

8.1. Zwijgen en spreken

Als Paulus paal en perk wilde stellen aan het rumoer in de gemeente, dan had hij dat hier gemakkelijk kunnen zeggen. Maar dat doet hij niet; hij roept juist op een allemaal iets mee te nemen tot opbouw van elkaar.

- De één heeft een lied (psalmon) dat hij zelf ten gehore brengt of heeft geschreven met het doel van samenzang
- de ander heeft een onderwijzing (didachèn)
- een ander een openbaring (apokalypsin)
- nog een ander woorden in klanktaal (gloossan) en
- een laatste een uitleg (hermèneian).

Paulus noemt deze vijf bij wijze van voorbeeld, om de verscheidenheid aan te duiden. De andere gaven kunnen aan deze opsomming toegevoegd worden.

Als er in tongen gesproken wordt, mag dat door twee of drie mensen per samenkomst gebeuren, en dat niet tegelijk, maar ieder op z'n beurt. Het aantal (twee of drie) is bedoeld binnen de context dat iedereen aan de beurt moet kunnen komen. In een samenkomst draagt tenslotte iedereen iets bij. Belangrijk is de tweede regel: er moet iemand zijn die het uitlegt. Dat kan de persoon die in tongen spreekt zelf zijn of een ander die de klanken op één of andere manier kan vertalen. Als er niemand voorhanden is die de klanktaal kan omzetten in begrijpelijke woorden, mag het spreken in tongen niet en plein public gebeuren, omdat het aan iedereen voorbijgaat. Spreken in klanktaal is evenwel een gave van de Geest en mag daarom niet verboden worden: iemand die in extase vreemde klanken uitstoot, mag de mond niet gesnoerd worden. Diegene moet deze klanken echter in stilte 'voor zichzelf en voor God' uitspreken. De betreffende persoon moet zich dan bijvoorbeeld even afzonderen van de gemeente en zachtjes in tongen spreken (vs 28), of hij moet dat thuis doen als hij alleen is.

Niet alleen tongentaal, ook profetie in de samenkomst is aan regels gebonden. Het profeteren mag niet de hele samenkomst beheersen: per keer mogen er twee of drie mensen profeteren, en op een ander moment tijdens dezelfde samenkomst weer andere mensen. De anderen moeten de profetie beoordelen, want niet alles moet klakkeloos worden aangenomen. De Geest geeft mensen de gave van onderscheid om een juist oordeel over profetieën te kunnen vellen (1 Kor 12:10). Wanneer echter iemand nog zit, dus niet aan het woord is, en door een openbaring inzicht in een Goddelijk geheim ontvangt, moet de profeet zwijgen en degene die een openbaring heeft gekregen aan het woord laten. Natuurlijk mag iedereen in de gemeente profeteren, maar dat moet wel ordelijk gebeuren. Dat wil zeggen: ieder op zijn beurt, want anders wordt het een warboel en begrijpt niemand er iets van.

8.2. Ordelijk

Er wordt een beperkte structuur opgelegd, maar de vrijheid van de Geest moet blijven. Deze vrijheid is dus onderworpen aan regels, zodat ze niet vervalt tot de vrijheid van het vlees. Dit zijn geen strakke reglementen (liturgie), waarin alles van tevoren is vastgelegd, maar het is een oproep om met de juiste motivatie alles te laten meewerken ten goede voor elkaar (dynamisch). De richting en houding waarop je de verschillende gaven in de gemeente uitvoert zijn belangrijk, zodat het een zo groot mogelijke effect heeft.

Dit moet in goede orde gebeuren. Maar een ieder heeft de verantwoordelijkheid om dat wat in zijn hart opkomt, ondergeschikt te maken aan het gemeentebelang. Je bent geen robot, want de geesten van de profeten zijn aan de profeten onderworpen. Je kunt beter niets zeggen, tenzij het tot opbouw van de gemeente is. Als je je gedrongen voelt om iets te zeggen, onderwerp je dan toch aan deze voorwaarde. Je verstand blijft altijd actief (bij klanktaal

misschien in beperktere mate), wat niet wil zeggen dat de rest van je persoon er niet in betrokken is. En soms moet je jezelf in vertrouwen aan God overgeven. Het is een kwetsbare balans, die lang niet altijd door iedereen goed beoordeeld zal worden.

Op de achtergrond van dit hoofdstuk blijkt steeds weer dat God aan een ieder een woord kan geven. Maar die persoon kan zich daarin vergissen; dat mag in alle openheid gezegd worden. Kruip dan niet weg achter de gedachte: ik 'moest' iets zeggen door de Geest. Dat gebeurt alleen door de afgoden; die laten je verstand buiten werking en drijven je tot domme dingen.

God is niet een God van wanorde, maar van vrede, zoals in alle gemeenten van de heiligen. Als mensen zeggen 'van orde', dan bedoelen ze vaak dat er dingen moeten gebeuren die voor hen gewoon zijn. Orde betekent dan zoiets als 'volgens de bekende liturgie'. Dit is echter niet de strekking van dit hoofdstuk. Verwar Gods vrede niet met wat we zelf gewend zijn. Gods vrede is dat wat Hij door de Geest wil bewerken, niet wat wij volgens onze achtergrond als bekend veronderstellen.

Voor alle duidelijkheid: vers 33 sluit af met 'in alle gemeenten hoort het er zo aan toe te gaan'. Deze woorden horen dus niet bij vers 34, want dat zou grammaticaal een slechte zin opleveren. En het zal duidelijk zijn, dat Gods maatstaf voor opbouw van de gemeente (orde) voor alle gemeenten geldt.

8.3. Beoordelen

Zoals al eerder gemeld, moet er getoetst worden wat er gesproken wordt. Dat geldt in het algemeen voor alles wat gezegd wordt; het moet kloppen met wat de Bijbel zegt en het moet tot opbouw zijn.

De manier waarop er beoordeeld moet worden, staat niet helder beschreven. Er staat ook niet bij wie er moet beoordelen, behalve dat genoemd wordt: de anderen (vs 29). Het staat in principe iedereen vrij zijn mening te geven, maar is dat nu wel zo verstandig? De beoordeling moet immers wel objectief en met inzicht gemaakt worden. Daarom is het verstandig om een aantal mensen aan te wijzen voor deze taak. Deze mensen moeten voldoen aan de volgende voorwaarden, zodat er geen twijfel bestaat over de beoordeling:

- helder inzicht in het Woord van God hebbend
- niet in paniek rakend van wat er gebeurt, maar rustig en bezadigd (1 van de vereisten voor een oudste)
- in liefde kunnen spreken, dus alleen de woorden beoordelend en niet de persoon
- bekend zijn met en inzicht hebben in de geestelijke uitingen / gaven
- levend in overeenstemming met de Bijbelse normen
- geen pastorale hulpverlening behoevend, maar zelf stabiel in het leven staand
- onafhankelijk in de beoordeling, zonder verstrengeling van belangen

Er dienen in de gemeente een aantal mensen aangesteld te worden die objectief kunnen beoordelen of iets uit de Geest is of niet.

Dit vraagt om een praktisch manier van werken. Stel enige 'beoordelaars' aan in de gemeente. Na afloop van de bijdrage van een gemeentelid, maken die hun mening bekend aan de gastheer of zangleider. Is het positief, dan wordt het openlijk als 'goed' beoordeeld. Is het niet goed, dan wordt het afgewezen. Is het twijfelachtig, dan komen ze er later op terug. Heel nuchter, heel ontspannen, en toch helder en concreet.

Ter bescherming van degene die iets mee wil delen, kan ook een aanvullende route gevolgd worden. Als je iets wilt doorgeven, vraag dan vooraf eerst een stuk toetsing van een van bovenstaande beoordelaars. Dit kan misschien de kramp weghalen en geeft al een stuk bevestiging of ontkenning of het van God is.

Ter bescherming van iedereen, willen we terughoudend zijn met het noemen van namen, of het direct uitspreken van genezing over een concreet persoon. Het effect zou kunnen zijn, dat als er geen genezing komt (op dat moment of later), er grote teleurstelling kan komen. Er zijn voorbeelden te geven, waar er zelfs sprake is van sterke veroordeling van degene die de verkeerde genezing heeft uitgesproken. Dit willen we voorkomen.

8.4. De samenkomst in Nieuw-Lekkerland

Het gevaar van wanorde speelt alleen voor die gemeente waar meer dan 1 persoon zich mag uiten. Dit in tegenstelling tot 'een ieder' in vers 26, waar iedereen opgeroepen wordt om zich te uiten. In de gemeente van Korinte was er een uiterste dat teveel mensen iets wilden brengen. In de meer conservatieve kerken zien we een ander uiterste, dat er slechts 1 persoon iets mag zeggen. Wat doet meer recht aan wat God bedoelt?

Als 1 persoon iets mag zeggen, dan is het heel goed beheersbaar. Je kan van tevoren duidelijk een programma samenstellen en aan een ieder vragen zich daaraan te houden. Het risico is, dat deze persoon op dat moment helemaal niet door de Geest geleid wordt. Wellicht is het gewoon onderwijs, wat helemaal niet verkeerd hoeft te zijn overigens. Als er namelijk een groot gebrek is aan kennis, dat moet er vooral veel geleerd worden. Maar als er nu iemand met een profetie komt, is daar dan wel ruimte voor? Als er maar 1 persoon mag spreken, worden de anderen dan nog wel 'uitgedaagd' om zich actief te laten gebruiken in de samenkomst?

Als meerdere personen iets mogen zeggen, dan is er het risico dat iedereen door elkaar heen gaan praten. Dat is het voorbeeld uit 1 Kor 14. Dat leidt tot een hoop herrie, waardoor niet iedereen hoort wat er gezegd wordt. Dat moet je in goede banen leiden. Daarnaast is er het risico dat de ander je mag beoordelen op wat je zegt. Als iets niet van God is, dan hebben anderen de mogelijkheid om er iets van te zeggen. Daar moet je wel tegen kunnen, en degene die beoordeelt moet ook weten wat de regels voor toetsing zijn. Voor iedereen geldt: toets alleen de gave, niet de persoon. En voor de persoon geldt: spreek of 'doe' je gave, en probeer dat wat van jezelf is, achterwege te laten.

Je kan op diverse manieren ruimte creëren in de samenkomsten, zodat iedereen iets kan bijdragen. Bedenk hierbij, dat elke vorm van samenkomst hieronder kan vallen. Dat geldt dus voor een kringavond, vergadering, de zondagse samenkomst of een persoonlijk gesprek.

Waarschijnlijk is het voor de zondagse samenkomst het meest van belang, omdat daar de kans het grootst is dat het wanordelijk wordt. Het is ook wel mooi om het in de samenkomsten praktisch te maken, want hier is tenslotte iedereen aanwezig. We willen duidelijk stellen, dat voor het laten werken van Gods Geest er nooit een belemmering mag en zal zijn. Vers 39 zegt: Kortom, broeders en zusters, streef ernaar te profeteren en verhinder niet dat er in klanktaal gesproken wordt. Alles moet op gepaste wijze en in goede orde gebeuren.

We kunnen in elke dienst momenten hebben, waar 'ieder iets bijdraagt'. Soms is dit een lied, soms een getuigenis of een oproep tot een heilig leven. Soms wordt er verteld, dat iemand een (voor)beeld heeft gezien voor wat er gaat gebeuren; wellicht raakt dit aan 'openbaring'. Hiervoor is ruimte tijdens de gezamenlijke momenten van aanbidding en gebed. Ook is er regelmatig een moment waarop ingegaan wordt op wat de Geest ons wil zeggen.

We beseffen dat we nog veel moeten leren op dit vlak. We zijn misschien voorzichtig in het gebruik van de gaven, maar we ontkennen ze beslist niet. Ze zijn een machtig en bruikbaar middel tot opbouw van de gemeente, tot Christus terugkomt!

Bijlage 1 Lijst van taken en bedieningen

Aanbiddingleider
Administratief medewerker
Assistent kringleider
Bloemschikker
Boekentafel medewerker
Boekhouder
Collectant
Communicatie medewerker
Crèche medewerker
Dans en drama artiest
Diaken (praktische hulpverlener, organisator, penningmeester)
Evangelist
Bidder / voorbidder
Geluidstechnicus
Gezinshulp
Gezinstherapeut
Huwelijkspastoraat
Jeugdleider
Catering medewerker
Kinderwerker
Klusjesman
Koster
Kringleider
Kunstenaar
Leraar
Materiaal beheerder
Muzikant
Oudste (pastoraal, leraar, organisator)
Pastoraal medewerker
Prediker
Redacteur gemeentebblad
Schoonmaker
Secretaris
Stoelen klaarzetter
Technische dienst
Zanger
Zangleider
Zendeling
Zending medewerker
Zondagschool medewerker

En alle andere taken die ten dienste van elkaar in de gemeente plaatsvinden.